De Gemeenteraad Echt-Susteren

Raadsvoorstel

Datum raadsverg.: donderdag 13 november 2025
Agendapunt:
Zaak - documentnummer: Z25/194579 - D - 285357
Datum B&W-verg.: dinsdag 16 september 2025

Portefeuillehouder(s): G.H.C. Frische

Onderwerp
Begroting 2026, meerjarenbegroting 2027-2029 en 1e begrotingswijziging 2026

Samenvatting
Op grond van artikel 191 van de gemeentewet stelt de gemeenteraad de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarop zij betrekking heeft. Rekening houdend met de op 2 juli 2025 door de raad vastgestelde 1e bestuursrapportage 2025 en de kadernota 2026 is de programmabegroting 2026 opgesteld.

Voorstel
1. De programmabegroting 2026 vast te stellen;
2. De 1e begrotingswijziging 2026 – nr. 10041 vast te stellen.

Inleiding
Op grond van de gemeentewet zijn gemeenten verplicht ieder jaar de begroting voor volgend jaar vast te stellen. De begroting 2026 heeft als basis de kadernota 2026, behandeld in de raad van 2 juli 2025. Mutaties ontstaan nadat de kadernota 2026 aan de raad is aangeboden, worden meegenomen in de 1e begrotingswijziging 2026, die als één geheel moet worden gezien met de begroting 2026.

Inhoudelijke toelichting
In de inleiding van de begroting 2026 zijn onderstaande saldi gepresenteerd van de begroting 2026 – 2029:

	2026	2027	2028	2029
Kadernota 2026	937.500	832.500	803.500	683.500
1e bestuursrapportage 2025	-47.610	613.188	539.868	483.548
Totaal tekort	**889.890**	**1.445.688**	**1.343.368**	**1.167.048**
Stelpost verrekening alg uitkering	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
Areaal-uitbreiding OZB		-100.000	-200.000	-200.000
Inzet reserves	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Demping terugval	-767.000	-887.000	-839.000	-894.000
Bijstellen accres	-772.000	-756.000	-804.000	-889.000
Totaal dekking	**-2.039.000**	**-2.243.000**	**-2.343.000**	**-2.483.000**
Saldo overschot	**-1.149.110**	**-797.312**	**-999.632**	**-1.315.952**

	2026	2027	2028	2029
Bestemming overschot saldi (zie pagina 11 1e bestuursrapportage 2025)	600.000	620.542	999.003	1.056.448
Voorlopig overschot begroting	**-549.110**	**-176.770**	**-629**	**259.504**
Nadat de 1e bestuursrapportage 2025 en de kadernota 2026 verwerkt zijn in de begroting worden de kapitaallasten en overheadkosten opnieuw doorberekend. Door latentie in de uitvoering ontstaan verschillen in de ramingen ten opzichte van de vorige begroting. Daarnaast is een dubbele boeking gecorrigeerd.	122.916	287.319	420.853	412.395
Totaal bijgesteld beschikbaar saldo	**-426.194**			
Totaal bijgesteld tekort-saldo		**110.549**	**420.224**	**152.891**

A. Decembercirculaire 2024

De decembercirculaire 2024 is op 12 december 2024 verschenen. De raad is over de mutaties uit de decembercirculaire 2024 geïnformeerd door middel van een raadsinformatiebrief d.d. 11 februari 2025 (kenmerk Z24/176467 / D-245877). De mutaties zijn niet meegenomen in de 1e bestuursrapportage 2025 in afwachting van de meicirculaire 2025.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Eindstand septembercirculaire 2024	67.752	67.590	67.288	67.288
Decembercirculaire 2024	67.876	67.736	67.449	67.449
Beschikbaar	**-124**	**-147**	**-161**	**-161**

B. Meicirculaire 2025

Zoals gebruikelijk wordt in de 1e begrotingswijziging de verwerking van de meicirculaire opgenomen. Uw raad is over de meicirculaire 2025 geïnformeerd middels de raadsinformatiebrief van 24 juni 2025 (kenmerk Z25/188665 / D-272425).

De meicirculaire 2025 geeft samengevat de volgende saldi:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stand Algemene uitkering decembercirculaire 2024	67.876	67.736	67.449	67.449
Meicirculaire 2025	75.291	74.151	71.389	71.408
Beschikbaar	**-7.415**	**-6.415**	**-3.940**	**-3.959**

In eerste instantie is al een gedeelte van de hogere saldi algemene uitkering via de Voorjaarsnota Rijk verwerkt in onze 1e bestuursrapportage 2025.

	Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
	Bestemmingen Voorjaarsnota 2025				
	Beschikbaar	**- 7.415**	**-6.415**	**-3.940**	**-3.959**
	Demping terugval AU	767	887	839	894
	Bijstellen accres AU	772	756	804	889
	Stelpost bouwleges			300	300
	Stelpost toekomstige verplichtingen Algemene uitkering	100		100	100
	Stelpost cao-ontwikkelingen		400	400	500
	Afboeken algemene taakstelling		221	199	156
	Storting reserve gemeenschapshuizen	500			
	Dekking tekort 1e bestuursrapportage 2025 en kadernota 2026	390	846	643	467
	Totaal bestemmingen	**2.529**	**3.110**	**3.285**	**3.306**
	Nog beschikbaar saldo meicirculaire 2025	**-4.886**	**-3.305**	**-655**	**-653**

	Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
	Bestemmingen:				
1	Loon- en prijsontwikkeling	317	243	156	156
2	WMO	449			
3	Hervormingsagenda Jeugd	2.300	2.000	-200	-100
4	Integratie-uitkeringen	64	60	60	60
5	Participatie	194	184	162	140
6	Reserve wegen	1.000	800	400	0
	Totaal bestemmingen	**4.324**	**3.287**	**578**	**256**
	Nog beschikbaar saldo meicirculaire 2025	**-562**	**-18**	**-77**	**-397**

Toelichting:

1. *Loon- en prijsontwikkeling*

Het accres – de jaarlijkse groei van het gemeentefonds – is sinds 2024 niet meer gekoppeld aan de ontwikkeling van de Rijksuitgaven, maar aan de ontwikkeling van de economie (het bruto binnenlands product; BBP). Dit zou voor een stabielere groei moeten zorgen dan de oude systematiek. De normering wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. Het volumedeel is gebaseerd op een achtjaars historisch gemiddelde van het BBP. Het prijsdeel is gebaseerd op de prijsontwikkeling (inflatie) van het BBP van het lopende jaar. Het volumedeel in de meicirculaire voor de jaren 2026 en 2027 komt overeen met deze bijstelling.

Grofweg kan gesteld worden dat gemeenten het volumedeel kunnen gebruiken om de hogere kosten op te vangen die samenhangen met de groei van de bevolking, met kwaliteits-verbeteringen en beleidsintensiveringen. Het prijsdeel kan worden aangewend om de kosten van loon- en prijsstijgingen op te vangen.

2. *Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo*

In de voorjaarsnota 2023 is besloten dat het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) met ingang van 2026 zou worden afgeschaft. Hiervoor in de plaats moet de inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage weer worden ingevoerd. De invoering hiervan is een jaar uitgesteld en wordt nu voorzien voor 2027. De eerdere doorgevoerde besparing van € 225 miljoen komt hierdoor te vervallen.

3. *Hervormingsagenda jeugd*

De Commissie van Ark heeft in haar rapport 'Groeipijn' berekend dat het tekort op de Jeugdzorg oploopt tot € 828 miljoen in 2024. In de voorjaarsnota kondigde het Rijk aan de komende jaren de helft van dit bedrag voor zijn rekening te nemen. Gevolg is dat er met ingang van 2025 € 414 miljoen aan het gemeentefonds wordt toegevoegd. Dit was bij de voorjaarsnota al aangekondigd en is nu verwerkt in de meicirculaire.
In 2021 heeft een arbitragecommissie geconcludeerd dat de gemeenten moesten worden gecompenseerd voor de tekorten in de jeugdzorg. Per saldo gaat het om een compensatie van € 1,8 miljard. Via de Hervormingsagenda Jeugd worden maatregelen uitgewerkt die tot een kostenbesparing moeten leiden van ongeveer € 1 miljard. De volledige besparing wordt opgeschoven en hoeft pas met ingang van 2028 te worden gerealiseerd. Voor onze gemeente betekent dit gedurende twee jaar een verlichting van de taakstelling van ongeveer € 800.000.
In de voorjaarsnota staat dat Rijk en gemeenten met de sector afspraken gaan maken over hoe er beter gestuurd kan worden op de trajectduur van de Jeugdzorg. Deze maatregel moet met ingang van 2028 een bedrag opleveren van € 68 miljoen. Indexeren opbrengst Hervormingsagenda De besparingsopgave van de Hervormingsagenda Jeugd is berekend op het prijs- en volumepeil 2019. Nu het grootste deel van deze maatregelen ingaat in 2028, gaat het Rijk uit van een groter besparingspotentieel, aangezien zowel de volumes als het prijspeil ten opzichte van 2019 zijn toegenomen. Het Rijk gaat uit van een extra besparingspotentieel van € 507 miljoen.
Vanaf 2028: forse opgave Hervormingsagenda Jeugd Gemeenten die de lijn van de voorjaarsnota volgen en ervoor kiezen om de taakstelling bij de Jeugdzorg te leggen, zullen zich moeten voorbereiden op het nemen van stevige maatregelen. In 2028 is de taakstelling € 1,2 miljard hoger dan in 2025. Voor onze gemeente betekent dit dat in 2028 voor ongeveer € 2 miljoen aan extra besparingen moeten worden gerealiseerd ten opzichte van 2025. Daar komt de inkomstentaakstelling nog bovenop.

4. *Integratie-uitkeringen*
In de meicirculaire 2025 zijn onderstaande integratie-uitkeringen opgenomen, die in de gemeentelijke begroting 2026-2029 worden overgenomen.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Voorschoolse voorziening peuters	1	1	1	1
Jeugdhulp kinderen AZC	-6	-6	-6	-6
Armoedebestrijding kinderen	12	12	12	12
Antidiscriminatie voorzieningen	4			
Impulsbudget sociale infrastructuur	53	53	53	53
Totaal	**64**	**60**	**60**	**60**

5. *Participatie*
Deze uitkering betreffen geoormerkte middelen en zullen derhalve neutraal in de gemeentelijke begroting worden verwerkt. Voor zover ze niet noodzakelijk zijn, worden ze toegevoegd aan de algemene middelen.

6. *Reserve wegen*
De marktprijzen voor infrastructurele werken zijn aanzienlijk toegenomen in vergelijking met de prijzen van een aantal jaren geleden. Om toch over voldoende middelen te beschikken wordt voorgesteld een reserve wegen te vormen van waaruit de extra kosten gedekt kunnen worden.

C. Tussenstand

Aan het begin van dit raadsvoorstel zijn de saldi vermeld van vaststelling van de 1e bestuursrapportage 2025 en kadernota 2026. De doorverdeling van de kapitaallasten en overheadkosten leidt tot een bijstelling van deze saldi. Vervolgens is de meicirculaire 2025 vertaald en worden voorstellen gedaan over de bestemming van de saldi. Ná verwerking van bovenstaande ontstaat het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Saldo decembercirculaire 2024	-124	-147	-161	-161
Totaal bijgesteld saldo	-427	111	420	153
Saldo meicirculaire 2025	-562	-18	-77	-397
Voorlopig rekeningsaldo Beschikbaar 2026-2029	**-1.113**	**-54**		**-405**
Voorlopig rekeningsaldo tekort 2026-2029			**182**	

D. Voorstel bestemming voorlopig rekeningsaldo 2026-2029

1. Commissie bestuurlijke integriteit

Op 25 september 2025 heeft de raad de nieuwe Verordening commissie bestuurlijke integriteit vastgesteld. I.v.m. de vergoeding van de twee externe leden in deze commissie dient vanaf 2026 jaarlijks (dus structureel) een bedrag van € 10.000 te worden geraamd in de deelbegroting raad 2026.

2. Uitzendingen raadsvergadering

Ten gevolge van de verbouwing van het gemeentehuis dient de gemeenteraad vanaf najaar 2026 t/m het gehele jaar 2027 op een andere plek te vergaderen. Deze openbare vergaderingen dienen te worden uitgezonden, reden waarom rekening moet worden gehouden met extra budget voor een deel van 2026 en geheel 2027 op de post uitzendingen raadsvergaderingen binnen de deelbegroting raad. Om deze reden dient dit budget opgehoogd te worden: voor 2026 met € 10.000 en voor 2027 met € 20.000.

3. Tekort jaarschijf 2028

Voor het jaar 2028 wordt ter dekking van deze uitgaven de voorgestelde storting in de reserve wegen met € 200.000 verlaagd.

4. Inzet reserve duurzaamheid

In de reguliere exploitatiebegroting is nog geen budget opgenomen voor de voorbereiding en realisatie van projecten en beleidsdocumenten die voortkomen vanuit het programma duurzaamheid. Daarom wordt voorgesteld in de begroting voor de jaren 2026, 2027 en 2028 een bedrag van € 150.000 op te nemen voor de verdere uitwerking van de energievisie en het uitvoeringsprogramma 2026 en voor het jaar 2026 een bedrag van € 200.000 voor de eerste verkenningen voor het project groen gas en het opstellen van een plan MER als dit nodig is voor het warmteprogramma. Voorgesteld wordt om dit budget van in totaal € 650.000 te dekken vanuit de reserve duurzaamheid.

5. Storting reserve gemeenschapshuizen

Voorgesteld wordt om ten laste van het saldo 2026 een storting van € 500.000 te dien in de reserve gemeenschapshuizen.

6. Veiligheidsregio Limburg-Noord, bijstellen ramingen

Met het vaststellen van de ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord en de ontwikkelingen die daarin staan geschetst moet de gemeentelijke bijdrage voor Echt-Susteren in 2026 en verder worden bijgesteld. De bijdrage voor de versterking van de GGD is al bijgesteld in de 1e bestuursrapportage 2025 (pagina 23). Er dient nog een gedeeltelijke bijstelling plaats te vinden in verband met de in 2025 afgesloten cao (toename lonen €53.000) en een bijstelling voor materiele kostenstijgingen (voor 2026 € 10.000 en voor 2027 € 22.000). De stijging wordt ten laste gebracht van de stelposten cao-ontwikkeling (€ 53.000) en de stelpost toekomstige ontwikkelingen (voor 2026 € 10.000 en vanaf 2027 € 32.000).

E. Samenvatting

Ná verwerking van de voorstellen bestemming saldi ontstaat onderstaand beeld:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Voorlopig rekeningsaldo Beschikbaar 2026-2029	**-1.113**	**-54**		**-405**
Voorlopig rekeningsaldo tekort 2026-2029			**182**	
Commissie bestuurlijke integriteit	10	10	10	-10
Uitzendingen raadsvergadering	10	20	0	0
Storting reserve wegen	0	0	-200	0
Programma duurzaamheid	350	150	150	0
Reserve duurzaamheid	-350	-150	-150	0
Storting reserve gemeenschapshuizen	500			
Bijdrage VRLN-loonkosten	53	53	53	53
Bijdrage VRLN materiële kostenstijgingen	10	32	32	32
Stelpost cao-ontwikkelingen	-53	-53	-53	-53
Stelpost toekomstige ontwikkelingen	-10	-32	-32	-32
Totaal bestemmingen	**520**	**30**	**-190**	**-10**
Voorlopig rekeningsaldo Beschikbaar 2026-2029	**-593**	**-24**	**-8**	**-395**

Financiële toelichting

- Stelposten in de begroting 2026 tot en met 2029

Naast de voorlopige rekeningsaldi voor de jaren 2026 tot en met 2029 zijn in de begroting ook nog een aantal stelposten opgenomen. Ná verwerking van bovenstaande mutaties kan het volgende overzicht gepresenteerd worden:

	2026	2027	2028	2029
Onvoorziene lasten	103.500	103.500	103.500	103.500
Stelpost toekomstige verplichtingen algemene uitkering	15.600	0	0	0
Stelpost toekomstige verplichtingen CAO uitgaven	667.383	1.062.342	1.057.849	1.152.849
Stelpost verrekening alg uitkering	402.991	334.767	285.786	266.029
Stelpost bouwleges	600.000	600.000	600.000	600.000
Totaal stelposten	**1.789.474**	**1.993.965**	**1.903.135**	**1.958.378**

- Inzicht in de structurele begrotingspositie

Sinds 1 juli 2013 legt de Gemeentewet de raad op om een begroting vast te stellen die een structureel en reëel evenwicht heeft. De raad kan daarvan afwijken als het aannemelijk is dat dit evenwicht in de periode van de meerjarenraming zal worden bereikt. Het inzicht in de structurele begrotingspositie van onze gemeente blijft een belangrijk aandachtspunt met name omdat via de eerste begrotingswijziging de meicirculaire wordt verwerkt. Het vaststellen van de begroting waarbij de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn, betekent niet dat voldaan wordt aan de Gemeentewet. De begroting moet worden vastgesteld die ook structureel in evenwicht is. Dit betekent evenwicht waarbij incidentele effecten niet mee worden gerekend. In onderstaand overzicht is het structureel begrotingsevenwicht gepresenteerd inclusief de mutaties van de meicirculaire 2025 en de mutaties uit dit raadsvoorstel.

	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief reservemutaties	117.030	112.272	109.400	109.034
Baten exclusief reservemutaties	117.491	111.614	108.683	108.719
Saldo baten en lasten	461	-659	-717	-315
Toevoeging aan reserves (last)	2.883	1.473	845	530
Onttrekking aan reserves (baat)	2.890	2.009	1.409	1.079
Saldo mutaties reserves	7	536	564	549
Geraamd resultaat	**468**	**-123**	**-153**	**234**
Incidentele lasten inclusief reservemutaties +	10.061	4.400	3.679	3.488
Incidentele baten inclusief reservemutaties -/-	9.883	4.996	4.016	3.190
Saldo incidentele baten en lasten	178	-596	-338	298
Structureel resultaat 1e begrotingswijziging	**646**	**-718**	**-491**	**532**

De Gemeenteraad Echt-Susteren

Juridische toelichting
Volgens artikel 191 van de gemeentewet moet de gemeenteraad de begroting vaststellen voor 15 november in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.

Duurzaamheid / Cittaslow
Deze begroting bevat een apart product duurzaamheid in programma 3 Beheer openbare ruimte.

Risico's
Kortheidshalve wordt verwezen naar de paragraaf 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Burgerparticipatie
N.v.t.

Bijgevoegde stukken
- Raadsbesluit
- Programmabegroting 2026 deel I
- Programmabegroting 2026 deel II (financiële begroting)
- 1e begrotingswijziging 2026 – nr. 10041

Ter inzage liggende stukken
N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren,

secretaris

voorzitter